

**UCHWAŁA
RADY GMINY LIPKA**

z dnia 27 października 2023 r.

NR LIV/425/2023

w sprawie prac pielęgnacyjnych w zabytkowej alei grabowej w Małym Buczku, gm. Lipka

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023r. poz. 40 ze zmianami) Rada Gminy Lipka uchwała, co następuje:

§ 1. Wyraża się zgodę na przeprowadzenie prac pielęgnacyjnych w zabytkowej alei grabowej bezpośrednio przylegającej do parkingu w Parku Podworskim w Małym Buczku, gm. Lipka, oddz. 132-m leśnictwo Osowo, Nadleśnictwo Lipka, stanowiącej pomnik przyrody wpisanej do rejestru pomników przyrody Rozporządzenie Nr 14/98 Wojewody Piłskiego z dnia 13 października 1998 r. będącej własnością Nadleśnictwa Lipka.

2. Prace pielęgnacyjne mają na celu usunięcie zamierających konarów oraz posuszu i chorych gałęzi bezpośrednio stwarzające zagrożenie bezpieczeństwa oraz odciążenie i wykonanie cięć drzew w celu poprawy ich statyki.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Lipka.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Wielkopolskiego.

Przewodniczący Rady Gminy
Lipka

Piotr Wandas

PLAN PRAC W ZABYTKOWYM PARKU W MAŁYM BUCZKU

W zabytkowym parku w Małym Buczku od lat obserwowano pogarszający się wraz z wiekiem drzew stan fitosanitarny, spowodowany wydzielaniem się znacznej ilości posuszu w koronach, wypróchnieniami w pniach drzew w wyniku działania grzybów patogenicznych oraz rozwojem szkodników owadzich. Obecnie w najgorszym stanie zdrowotnym jest aleja grabowa, zlokalizowana wzdłuż ciągów komunikacyjnych. Część grabów tworzących aleję jest w stanie rozpadu, posiadają wypróchnienia kominowe i kieszeniowe w pniach. Z uwagi na wartość historyczną alei grabowej i jej postępującą destrukcję spowodowaną zaniechaniem prowadzenia w niej zabiegów, słusznym wydaje się jak najszybsze przystąpienie do prac z aleją, polegających nie tylko na usunięciu istniejących zagrożeń (usunięcie suszu z koron), lecz także rozpoczęciu zabiegów mających na celu obniżenie wysokości alei oraz zachowanie drzew jak najdłużej w możliwie dobrej kondycji. Pomimo istniejących ubytków, część z drzew doskonale przeciwdziała temu problemowi wytwarzając drewno reakcyjne i wzmacniając tym swoje struktury. Drzewa z uwagi na swój pokrój oraz smukłą budowę są podatne na działania niekorzystnych warunków atmosferycznych. Ponadto, z uwagi na zacienienie spowodowane nadmiernym rozwojem koron, następuje w ostatnich latach silny proces obumierania konarów w niższych partiach koron.

Aby zapobiec dalszej degradacji drzew w alei grabowej, zespół specjalistów z branży arborystyki, proponuje redukcję koron wszystkich grabów wchodzących w skład alei, miałyby to być niewielka (2-3 m) redukcja wierzchołkowych partii koron, skrócenie przewodników, co obniżyłoby środki ciężkości drzew, wpływając na poprawę statyki, doświetlając jednocześnie niższe partie korony, jak również zainicjowałaby zmiany w gospodarce hormonalnej drzew, umożliwiając jednocześnie rozpoczęcie obniżania koron, czyli wypuszczenia pędów regeneracyjnych z niższych partii pnia i konarów. Silny rozwój koron grabów w alei, spowodował zbyt duże obciążenie dla systemu korzeniowego drzew i przyczynia się do zachwiania statyki drzew i zmniejszenia stabilności drzew w gruncie. Z uwagi na powyższe, część drzew została wyrwana w wyniku wiatru.

Prace w alei grabowej zostały zaplanowane na podstawie lustracji terenowych i opracowanej w 2022 na zlecenie Nadleśnictwa Lipka „Inwentaryzacji pomników przyrody w zabytkowym parku w Małym Buczku”.

Przebieg prac zaplanowano na 2 etapy: 1 etap – wrzesień/październik 2023; 2 etap – maj/lipiec 2024 r.

Drzewa, których stan nie pozwala na zachowanie ich w terenie, gdyż stopień ryzyka jaki stwarzają jest zbyt wysoki w ogólnodostępnej parkowej alei grabowej, proponuje się usunąć z pozostawieniem tzw. świadka (ostańca), czyli ok. 2-3 metrowego odcinka pnia, który pozwoli zachować wizualną ciągłość alei oraz będzie mógł pozostać w takiej formie przez co

najmniej kilka lub kilkanaście lat, bez stwarzania zagrożenia dla otoczenia. Wszystkie drzewa (przeznaczone do pielęgnacji w pierwszym etapie, jak również w późniejszym) zostaną pozbawione istniejącego w koronach suszu konarowego oraz gałęziowego, celem zapewnienia bezpieczeństwa dla odwiedzających park. Zrębki powstałe z gałęzi w czasie wykonywanych prac proponuje się rozsypać na ścieżce pomiędzy aleją, bądź w obrębie systemów korzeniowych (warstwa ok. 5 cm) w celu poprawy warunków siedliskowych drzew.

Ewentualne uzupełnianie luk istniejących w alei będzie wykonane grabowym materiałem nasadzeniowym, pochodzącymi z lokalnych szkółek leśnych tj. drzewkami około 3-letnim. Udatność takich nasadzeń jest znacznie wyższa niż produkowanych w szkółkach ozdobnych dorodnych drzew, a warunki w alei są wyjątkowo niekorzystne, głównie z uwagi na znikomą ilość światła.

Dla części drzew oprócz oczyszczenia ich z posuszu i obniżenia korony, wykonane zostaną prace obejmujące intensywniejsze cięcia pielęgnacyjne, polegające na:

1 - drobnej redukcji korony tj. usunięciu pojedynczych konarów

2 - dużej redukcji korony (70-90% korony)

3 - usunięciu całego przewodnika lub kilku;

x - ścięcie drzewa;

xu - uświadkowaniu;

powyższe cięcia będą dotyczyły następujących drzew:

- 1 etap: drzewa nr **106 – 2, 108 – 1, 109 – 2, 122 – xu, 125 – 2, 137 – xu, 141 – 3.**
- 2 etap: drzewa nr **875 – 2, 877 – xu, 231 – xu, 253 - kolizja z konarem bukowym, 195 – 2, 187 - x – położyć, 182 – 2, 180 – xu, 166 - 2-3, 163 – usunięcie bluszczu, 162 – usunięcie bluszczu.**

Poniżej załącza się lista drzew wraz z ich numerycznymi identyfikatorami z wyszczególnieniem zaplanowanych intensywnych prac pielęgnacyjnych (Tab. 1), **niezależnie od niej wszystkie drzewa z alei grabowej zostaną oczyszczone z suszu konarowego i gałęziowego oraz zostaną im zredukowane szczytowe partie koron**

Tab.1 Zestawienie planowanych bardziej intensywnych cięć przy poszczególnych drzewach wchodzących w skład pomnika przyrody – aleja grabowa:

L.p	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Numer drzewa z inwentaryzacji dendrologicznej	Planowane działania
1	Grab zwyczajny	Carpinus betulus	106	duża redukcja korony (70-90%)
2	Grab zwyczajny	Carpinus betulus	108	drobna redukcja, pojedyncze konary
3	Grab zwyczajny	Carpinus betulus	109	duża redukcja korony (70-90%)
4	Grab zwyczajny	Carpinus betulus	122	uświadkowanie
5	Grab zwyczajny	Carpinus betulus	125	duża redukcja korony (70-90%)
6	Grab zwyczajny	Carpinus betulus	137	uświadkowanie
7	Grab zwyczajny	Carpinus betulus	141	usunięcie całego przewodnika lub kilku
8	Grab zwyczajny	Carpinus betulus	875	duża redukcja korony (70-90%)
9	Grab zwyczajny	Carpinus betulus	877	uświadkowanie
10	Grab zwyczajny	Carpinus betulus	231	uświadkowanie
11	Grab zwyczajny	Carpinus betulus	253	usunięcie całego przewodnika lub kilku (kolizja z konarem bukowym)
12	Grab zwyczajny	Carpinus betulus	195	duża redukcja korony (70-90%)
13	Grab zwyczajny	Carpinus betulus	187	usunięcie i położenie drzewa
14	Grab zwyczajny	Carpinus betulus	182	duża redukcja korony (70-90%)
15	Grab zwyczajny	Carpinus betulus	180	uświadkowanie
16	Grab zwyczajny	Carpinus betulus	166	duża redukcja korony / usunięcie całego przewodnika lub kilku
17	Grab zwyczajny	Carpinus betulus	163	zdjęcie bluszczu z drzewa
18	Grab zwyczajny	Carpinus betulus	162	zdjęcie bluszczu z drzewa